

Regulamin sprawowania dodatkowej opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem przez rodzinę, krewnych lub osoby wskazane przez pacjenta

§ 1

Postanowienia ogólne

1. Regulamin określa zasady sprawowania dodatkowej opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem w oparciu o obowiązujące zapisy Ustawy o Prawach Pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta.
2. Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa pacjent ma prawo do dodatkowej opieki pielęgnacyjnej.
3. Dodatkowa opieka pielęgnacyjna może być sprawowana przez rodzinę, osobę bliską lub inną osobę wskazaną przez pacjenta lub jego przedstawiciela ustawowego.
4. Przez dodatkową opiekę pielęgnacyjną, o której mowa w ust. 1, rozumie się opiekę, która nie polega na udzielaniu świadczeń zdrowotnych, czyli działań służących zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu lub poprawie zdrowia oraz innych działań medycznych wynikających z procesu leczenia lub przepisów odrębnych regulujących zasady ich wykonywania.
5. Dodatkowa opieka pielęgnacyjna na rzecz pacjenta jest świadczona dobrowolnie, tylko na życzenie pacjenta i/lub osoby bliskiej i nie ma charakteru obowiązku lub przymusu.
6. Szpital nie pobiera opłat związanych ze sprawowaniem dodatkowej opieki pielęgnacyjnej.
7. Osoba sprawująca dodatkową opiekę pielęgnacyjną nad pacjentem może ją realizować po uzyskaniu zgody na jej zakres, miejsce i czas od Kierownika Oddziału lub lekarza oddziału, na którym pacjent przebywa.
8. Osoby sprawujące dodatkową opiekę pielęgnacyjną w salach wieloosobowych ze względu na szacunek dla innych pacjentów i zapewnienie warunków odpoczynku, proszone są o opuszczenie oddziału najpóźniej o godz. 22.00.
9. W wyjątkowych przypadkach można uzyskać zgodę na całodobową opiekę nad pacjentem dorosłym w szczególności w następujących sytuacjach:
  - ✓ ciężki stan pacjenta i stan terminalny,
  - ✓ choroba przewlekła,
  - ✓ zaawansowany wiek pacjenta,
  - ✓ pobudzenie, splątanie,
  - ✓ trudności w adaptacji w warunkach szpitalnych.

§ 2

Zakres sprawowania dodatkowej opieki pielęgnacyjnej

1. W każdym przypadku osoba sprawująca dodatkową opiekę pielęgnacyjną musi uzgodnić wykonanie danej czynności z pielęgniarką oraz wykonać je po uzyskaniu instruktażu i edukacji w tym zakresie.
2. Zakres dodatkowej opieki pielęgnacyjnej obejmuje:
  - ✓ zaspokajanie potrzeb emocjonalnych (obecność, wsparcie, przytulanie, głaskanie, czytanie, rozmowa – także w odniesieniu do pacjentów nieprzytomnych),
  - ✓ wsparcie psychiczne (towarzystwo, uspokajanie, wyjaśnianie, troska),
  - ✓ pomoc w zaspokajaniu potrzeb fizjologicznych (zaprowadzenie do toalety, podanie kaczki lub basenu),
  - ✓ toaletę ciała chorego, obcinanie paznokci, golenie, zmiana pieluch-majtek, czesanie, obcinanie włosów, toaleta jamy ustnej, toaleta części intymnych, higiena protez zębowych,
  - ✓ pojenie, karmienie lub pomoc przy karmieniu zgodnie z zaleceniami lekarza – z wyjątkiem pacjentów nieprzytomnych i mających problemy z połykaniem,
  - ✓ zmianę pozycji ułożenia ciała (siadanie, odwracanie na boki),
  - ✓ profilaktykę przeciwoleżynową (zmiana pozycji, odciążenie części ciała narażonych na ucisk, natłuszczenie skóry),

- ✓ zmiana bielizny pościelowej i osobistej pacjenta,
  - ✓ pomoc podczas wstawania z łóżka,
  - ✓ pomoc przy chodzeniu, transport wózkiem inwalidzkim,
  - ✓ uczestniczenie w procesie rehabilitacji w porozumieniu z rehabilitantem (spacerowanie po korytarzu, sadzanie w łóżku),
  - ✓ czuwanie nad bezpieczeństwem pacjenta (szczególnie ważne w przypadku osób pobudzonych psychoruchowo),
  - ✓ organizowanie wolnego czasu,
  - ✓ pomoc pracownikom we wskazanych przez personel medyczny oddziału innych czynnościach.
3. Osoba sprawująca opiekę musi bezpośrednio być w kontakcie z personelem oddziału, w tym między innymi konsultować wszystkie problemy, uzgadniać, informować o ważnych i niepokojących wydarzeniach, przebiegu wykonania danych czynności.
  4. Czynności związane z dodatkową opieką nie mogą zakłócać pracy personelu medycznego i organizacji udzielania świadczeń zdrowotnych.

§ 3

Zasady obowiązujące osobę sprawującą dodatkową opiekę pielęgniacyjną

1. Dodatkową opiekę pielęgniacyjną nad pacjentem mogą sprawować wyłącznie osoby pełnoletnie.
2. Osoba sprawująca opiekę powinna:
  - ✓ w pierwszej kolejności kierować się dobrem i bezpieczeństwem pacjenta oraz pozostałych chorych przebywających w Szpitalu,
  - ✓ stosować się do poleceń i zaleceń lekarzy, pielęgniarek oraz pozostałego personelu Szpitala, zarówno w zakresie procesu diagnostyczno-terapeutycznego i rehabilitacyjnego, jak i sprawach organizacyjno – administracyjnych,
  - ✓ stosować się do ustalonego porządku pracy zespołu terapeutycznego,
  - ✓ opuścić salę chorych w trakcie obchodu lekarskiego oraz wykonywania zabiegów leczniczo-pielęgniacyjnych u innych pacjentów w celu poszanowania prawa do zachowania intymności,
  - ✓ każdorazowo zgłaszać personelowi medycznemu oddziału zamiar opuszczenia oddziału z pacjentem oraz uzyskać zgodę pielęgniarki,
  - ✓ dodatkową opiekę pielęgniacyjną nad pacjentem może sprawować tylko jedna osoba.
3. Przed przystąpieniem do dodatkowej opieki osoby zobowiązane są w szczególności do :
  - ✓ zapoznania i stosowania się do zapisów zawartych w niniejszym „Regulaminie sprawowania dodatkowej opieki pielęgniacyjnej nad pacjentem”, Regulaminie oddziału, które zostały wywieszane w oddziałach,
  - ✓ założenia odzieży ochronnej (fartucha ochronnego jednorazowego użytku) w przypadku takich zaleceń przez personel Szpitala,
  - ✓ przestrzegania zakazów: obrotu, posiadania i używania narkotyków, środków odurzających, substancji psychotropowych i innych podobnie działających, palenia tytoniu, spożywania napojów alkoholowych, uprawiania gier hazardowych na terenie Szpitala,
  - ✓ zachowania wszelkich zasad bezpieczeństwa własnego i pacjentów, w tym nie wychylanie się z okien,
  - ✓ stosowania się do przepisów o bezpieczeństwie, higienie i zagrożeniu pożarowym, w tym: nie manipulować przy windach szpitalnych, aparaturze medycznej, urządzeniach gazowych i elektrycznych, wentylacyjnych i innych, nie zapalać zapalek, papierosów, świeczek, nie używać urządzeń elektrycznych mogących spowodować pożar (piecyków, czajników, grzałek, itp.),
  - ✓ przestrzegania zakazu obsługiwanie aparatów i urządzeń medycznych,
  - ✓ przestrzegania zasad i norm społecznego zachowania: odnosić się życzliwie i kulturalnie do pacjentów, odwiedzających i personelu medycznego, szanować intymność i prywatność pacjentów, nie przejawiać agresji wobec innych osób,

- ✓ nie zakłócania spokoju innym chorym (przypadku pobytu na terenie Szpitala w porze nocnej przestrzegać godzin ciszy nocnej tj. od 22.00 do 6.00),
  - ✓ korzystania z telefonów komórkowych i telewizora w sposób nie stwarzający uciążliwości dla pacjentów i personelu,
  - ✓ szanowania mienia Szpitala pod rygorem odpowiedzialności karnej i cywilnej za jego zniszczenie, uszkodzenie lub kradzież,
  - ✓ utrzymania ładu oraz porządku w miejscu pobytu,
  - ✓ dbania o nie roznoszenie zakażeń poprzez m. in.: higienę osobistą, częste mycie rąk, nie siadanie na łóżkach pacjentów, nie chodzenie do innych sal chorych,
  - ✓ przynoszenia i podawania pacjentowi produktów żywnościowych i napoi w uzgodnieniu z pielęgniarką oddziału oraz pozostawienia produktów łatwo psujących się w lodówce dla pacjentów oznakowanych imieniem i nazwiskiem pacjenta w specjalnych pojemnikach do przechowywania żywności, przestrzegania szczegółowych ustaleń organizacyjnych obowiązujących w poszczególnych oddziałach Szpitala.
4. Osobom sprawującym dodatkową opiekę pielęgnacyjną zabrania się:
- ✓ dostarczania pacjentowi alkoholu, papierosów, środków odurzających oraz innych, które mogłyby choremu zaszkodzić lub są dla niego niebezpieczne,
  - ✓ prowadzenia handlu obnośnego,
  - ✓ wprowadzania zwierząt do budynku szpitala bez zgody personelu medycznego,
  - ✓ przynoszenia i przekazywania pacjentowi leków bez zgody i wiedzy lekarza,
  - ✓ przynoszenia materiałów i substancji niebezpiecznych, w szczególności łatwopalnych, wybuchowych, trujących i innych o podobnym działaniu,
  - ✓ prowadzenia głośnych rozmów oraz poruszania tematów, które mogłyby wprowadzić chorego lub innych pacjentów w stan niepokoju,
  - ✓ zachowań naruszających dobre obyczaje i normy moralne oraz agresywnych w stosunku do pacjentów i personelu,
  - ✓ przebywania w pomieszczeniach gospodarczych, zabiegowych, kuchence oddziałowej oraz innych salach chorych niż pacjenta pozostającego pod opieką;
  - ✓ manipulowania przy aparaturze medycznej, urządzeniach, instalacji, itp.,
  - ✓ podłączania urządzeń elektrycznych i elektronicznych na salach chorych, z wyjątkiem uzasadnionych przypadków za zgodą pracowników oddziału,
  - ✓ filmowania lub fotografowania pacjentów lub innych osób bez uzyskania na to zgody pacjentów i/lub personelu,
  - ✓ dostarczania i pozostawiania pacjentowi artykułów spożywczych, które zostały zabronione przez lekarza,
  - ✓ przynoszenia przedmiotów, które zagrażają bezpieczeństwu oddziału lub utrudniają pobyt w Szpitalu innym pacjentom,
  - ✓ podawania pacjentowi samowolnie leków i stosowania zabiegów innych niż zlecone przez lekarza,
  - ✓ wyprowadzania pacjentów poza teren oddziału lub Szpitala bez zgody lekarza/pielęgniarki,
  - ✓ zmieniania przydzielonej sali lub łóżka bez zgody lekarza/pielęgniarki
5. Obowiązuje bezwzględny zakaz sprawowania dodatkowej opieki pielęgnacyjnej przez osoby:
- ✓ pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających,
  - ✓ wykazujących objawy infekcji lub innych problemów zdrowotnych (np. biegunka, katar, kaszel, zmiany skórne, podwyższona temperatura),
  - ✓ dotkniętych chorobą zakaźną (grypa, półpasiec, ospa, gruźlica)
6. Lekarz/pielęgniarka lub inny pracownik medyczny mają prawo i obowiązek zwracać uwagę osobom sprawującym opiekę, jeśli nie stosują się do regulaminów obowiązujących w Szpitalu.
7. Lekarz ma prawo prosić o opuszczenie oddziału osobę sprawującą opiekę w przypadku rażącego naruszenia Regulaminu sprawowania dodatkowej opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem, w tym m. in. samodzielnej ingerencji w proces terapeutyczny, którym objęty jest pacjent oraz zakłócenia spokoju i porządku w oddziale.
8. Jeżeli zachowanie osoby sprawującej opiekę zagraża bezpieczeństwu pacjentów lub personelu Szpitala lekarz ma prawo i obowiązek prosić o pomoc Policję, uprzedzając o takiej konieczności daną osobę wraz z podaniem uzasadnienia swojej decyzji.

9. Za przedmioty pozostawione w sali chorych i zaginione, a także za przedmioty wartościowe należące do osób sprawujących dodatkową opiekę Szpital nie ponosi odpowiedzialności.

§ 4

Ograniczenia sprawowania dodatkowej opieki pielęgnacyjnej

1. Ograniczenia w możliwości sprawowania dodatkowej opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem dotyczą uzasadnionych przypadków, głównie:
- ✓ gdy pacjent jest chory na chorobę zakaźną lub jest hospitalizowany z innych przyczyn wymagających izolacji,
  - ✓ zagrożenia epidemicznego – wystąpienia w środowisku poza Szpitalem zwiększonej ilości zachorowań na choroby zakaźne (np. grypa), które mogą stwarzać ryzyko dla hospitalizowanych
  - ✓ konieczności zapewnienia tzw. izolacji ochronnej pacjentów z indywidualnymi przypadkami pierwotnych lub wtórnych zaburzeń odporności,
  - ✓ przebywania pacjenta w wieloosobowej sali chorych,
  - ✓ prowadzenia remontów pomieszczeń Szpitala, które ograniczają możliwości zapewnienia warunków dodatkowej opieki,
  - ✓ innych ważnych przyczyn uzasadnionych dobrem pacjentów lub koniecznością zapewnienia sprawnej realizacji świadczeń zdrowotnych.

Dok. opracował

ASYSTENT DYREKTORA
ds. Pielęgniarstwa i Jakości

Wioleta Rusnak

Zatwierdził

Z-ca DYREKTORA
ds. Lecznictwa

lek. med. Paweł Lorek